

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПАКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра фінансів та банківської справи

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Гроші та грошово-кредитна політика»

на 2020-2021 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 1,2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Фінанси, банківська справа та страхування»
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти	Молодший бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Гасій Олена Володимирівна

к.е.н., доцент

доцент кафедри фінансів та банківської справи

Контактний телефон	+38-066-62-72-287
Електронна адреса	o.v.hasii@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.fin.puet.edu.ua он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 08.00-15.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Набуття майбутніми фахівцями знань з теорії грошей, організації грошового обороту, основ функціонування кредитної системи та усвідомлення місця центрального банку у проведенні монетарної політики, а також практичних навичок з пошуку, збору та аналізу статистичної інформації з метою складання обґрунтованих висновків щодо особливостей функціонування грошового ринку та ефективності грошово-кредитного регулювання в державі.
Тривалість	6 кредитів ЄКТС/180 годин (лекції 32 год., семінарські заняття 40 год., самостійна робота 108 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії та виїзні, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: залік (ПМК) у першому семестрі, екзамен у другому семестрі
Базові знання	Наявність знань з історії грошей, грошових відносин та банківської справи
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури (ПР03) знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування (ПР04) розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в 	<ul style="list-style-type: none"> здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях(ЗК 02); проводити дослідження на відповідному рівні (ЗК 06); здатність досліджувати тенденції розвитку компетентності економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища (СК 01) розуміти особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури (СК 02) здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку (СК 04)

<p>сфері фінансів, банківської справи та страхування (ПР06)</p> <ul style="list-style-type: none"> володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування (ПР09) вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів (ПР12) виконувати професійні функції у сфері організації та функціонування публічних фінансів на регіональному рівні (ПР20) 	<ul style="list-style-type: none"> здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів, банківської справи та страхування (СК 08)
--	---

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Теорія функціонування грошей та організації грошового обороту		
Тема 1. Сутність і функції грошей.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Криптовалюта на сучасному етапі розвитку грошей», «Електронні гроші через призму функцій грошей».
Тема 2. Грошовий обіг і грошові потоки.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Динаміка та структура грошової маси в Україні (за останні 5 років)»; «Тенденції розвитку готівкового обороту в Україні»; «Стан та перспективи розвитку безготівкових платежів в Україні».
Тема 3. Грошовий ринок.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Грошовий ринок в Україні: стан та перспективи розвитку»; «Особливості формування попиту та пропозиції грошей суб'єктами грошового ринку»
Тема 4. Грошові системи.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Створення та розвиток грошової системи України»; «Особливості організації грошових систем у країнах світу» (на прикладі будь-якої країни).
Тема 5. Інфляція та грошові реформи	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Підготувати реферати на теми: «Інфляційний процес в Україні: історичний та сучасний аспект»; «Світовий та вітчизняний досвід проведення грошових реформ».
Модуль 2. Теоретичні основи функціонування кредитної системи та фінансове посередництво		
Тема 6. Кредит та кредитна система	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Розвиток кредитних відносин в умовах вітчизняної економіки»; «Порівняльний аналіз кредитної системи України та зарубіжних країн»
Тема 7. Фінансове посередництво грошового ринку	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Становлення та розвиток банківської системи в Україні»; «Стан і перспективи розвитку небанківських фінансово-кредитних установ в Україні»
Тема 8. Теоретичні засади діяльності банківських установ	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Система гарантування вкладів населення та її вплив на діяльність банків в Україні»; «Новітні банківські технології у розрахунковому обслуговуванні клієнтів»

Тема 9. Міжнародні фінансово-кредитні установи та їх співробітництво з Україною	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Підготувати реферати на теми: «Створення та функціонування Європейського валютного союзу»; «Співпраця України з міжнародними фінансовими організаціями як чинник економічного розвитку держави»
Модуль 3 Місце центральних банків у проведенні грошово -кредитної політики		
Тема 10. Статус та основні напрями діяльності центральних банків	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Центральні банки: виникнення, призначення та загальна характеристика»; «Організаційно-правові основи функціонування та статус Національного банку України»
Тема 11. Емісія грошей та регулювання готівкового грошового обігу	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Емісійна діяльність Національного банку України»; «Роль НБУ у регулюванні готівкового грошового обігу»
Тема 12. Рефінансування банків	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Політика рефінансування банків: вітчизняна практика та міжнародний досвід»; «Особливості інструментів рефінансування НБУ».
Тема 13. Регулювання банківської діяльності та банківський нагляд	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Організація системи банківського нагляду в Україні»; «Система банківського регулювання в країнах ЄС та США».
Тема 14. Центральний банк як банкір і фінансовий агент уряду	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Підготувати реферати на теми: «Проблеми та перспективи обслуговування зовнішнього боргу України»; «Роль НБУ у забезпеченні управління внутрішнім державним боргом».
Модуль 4. Теоретичні засади та практичні аспекти розробки та реалізації грошово-кредитної політики держави		
Тема 15. Сутність та види грошово-кредитної політики	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Особливості грошово-кредитної політики Національного банку України»; «Інфляційне таргетування як стратегія грошово-кредитної політики»
Тема 16. Інструменти грошово-кредитної політики	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Інструменти грошово-кредитної політики центральних банків у сучасних умовах»; «Мінімальні резервні вимоги як інструмент грошово-кредитного регулювання НБУ».
Тема 17. Валютна політика держави	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: «Становлення системи валютного регулювання в Україні»; «Місце валютної політики центрального банку в системі державного регулювання».
Тема 18. Монетарні важелі антиінфляційного регулювання	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Підготувати реферати на теми: «Економічні важелі антиінфляційного регулювання та їх характеристика»; «Облікова ставка Національного банку України як важіль антиінфляційного регулювання».

Інформаційні джерела

1. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]: від 16 січ. 2003 р. № 436-IV/ Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради України]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]: від 16 січня 2003 року № 435-IV/ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
3. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс]: Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III/ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
4. Про Національний банк України [Електронний ресурс]: Закон України від 20 трав. 1999 р. № 679-XIV/ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.
5. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб [Електронний ресурс]: Закон України від 23 лютого 2012 року № 4452-VI/ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>.
6. Про цінні папери та фондовий ринок [Електронний ресурс]: Закон України від 23.02.2006р. № 3480-IV/ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.
7. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]: Закон України від 12 липня 2001 року № 2664-III/ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.
8. Про грошову реформу в Україні [Електронний ресурс]: Указ Президента України: від 25.08.1996р. № 762/96: у ред. наказу від 25 серп. 1996р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/762/96>.
9. Про Основні засади грошово-кредитної політики на 2016 - 2020 роки [Електронний ресурс]: Постанова, Пропозиції від 18.серп.2015р. № 541: у ред. від 18.серп.2015р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0541500-15#n13>.
10. Про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України [Електронний ресурс] : Постанова, Положення від 16.12.2002р. № 508/ Україна. ВРУ. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0174-03>.
11. Про порядок та умови торгівлі іноземною валютою [Електронний ресурс] : Постанова, Положення від 10.08.2005р. № 281/ Україна. ВРУ. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0950-05/paran19#n19>.
12. Про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів [Електронний ресурс] : Постанова, Положення від 08.09.2011р. № 306/ Україна. ВРУ. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1203-11>.
13. Про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами [Електронний ресурс] : Постанова, Положення від 03.12.2003р. № 516/ Україна. ВРУ. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1256-03>.
14. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Постанова, Інструкція від 21 січ. 2004 року, №22/ Україна. ВРУ. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>.
15. Інструкція про ведення касових операцій банками в Україні: Постанова, Інструкція від 17 груд. 2015р., № 892/ Україна. ВРУ. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0892500-15>.
16. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: Постанова, Інструкція від 12 лист. 2003р., № 492/ Україна. ВРУ. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03>.
17. Адамик Б. П. Центральний банк і грошово-кредитна політика: підручник / Б. П. Адамик. - 2-е вид., перероб. і доп. - Київ : Кондор, 2011. – 416 с.
18. Банківська діяльність (вітчизняний та зарубіжний досвід): навч. посібник / [Лаптев С.М., Денисенко М.П., Кабанов В.Г. та ін.]; за ред. С.М. Лаптева – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 320 с.
19. Банківська система України: інституційні зміни та інновації [Електронний ресурс] : монографія / [Л. О. Примостка, М. І. Діба, І. В. Краснова та ін.]; за заг. ред. Л. О. Примостки. — К. : КНЕУ, 2015. — 434 с. – Режим доступу: <http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/12504/1/Банківська%20справа.pdf>.
20. Банківська система України [Електронний ресурс]: монографія / В. В. Коваленко, О. Г. Коренева, К. Ф. Черкашина, О. В. Крухмаль. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2010. – 187 с. – Режим доступу: http://lib.uabs.edu.ua/library/Books_academy/942_2010.pdf
21. Банківська система України: становлення і розвиток в умовах глобалізації економічних процесів [Електронний ресурс]: монографія / За ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. – Тернопіль: «Вектор», 2012. – 462 с. – Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/510/1/BSU-SRVUG-Dzubluk-mon.pdf>
22. Вовчак О.Д. Гроші і кредит : навч. посібник / О. Д. Вовчак, І. Є. Бучко, З. Р. Костак. – Київ : Центр учб. л-ри, 2012. – 424 с.
23. Гроші та кредит : підручник / [М. І. Савлук, А. М. Мороз, І. М. Лазепко та ін.]; за наук. ред. М. І. Савлука. — 6-те вид., перероб. і доп. — К. : КНЕУ, 2011. — 589 с.
24. Гроші та кредит: підручник / [Івасів Б.С., Савлук М.І., Ющенко В.А. та ін.]; за ред. Б.С. Івасіва. –

Тернопіль: Карт-бланш, 2008. – 528с.

25. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн : навч. посібник / З. В. Герасимчук, Н. І. Корецька, Н. С. Різник, В. Л. Галушак. – Херсон : Олді-плюс, 2015. – 572 с.
26. Долан Э.Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика / Долан Э.Дж., Кэмпбелл К.Д., Кэмпбелл Р.Д.; пер. с англ. / В. Лукашевича; общ. ред В. Лукашевича; – СПб: 1994. – 448 с.
27. Коваленко Д.І. Гроші та кредит: теорія і практика : навч. посібник / Д.І. Коваленко. — К. : Каравела, 2012. – 360 с.
28. Кравченко Ю.Я. Ринок цінних паперів: навч. посіб. / Ю.Я. Кравченко. – К.: Дакор, КНТ, 2008. – 664 с.
29. Левченко Л. В. Гроші та кредит : навч. посібник / Л.В.Левченко. – К.: Центр учб. л-ри, 2011. – 224 с.
30. Любунь О.С. Національний банк України: основні функції, грошово-кредитна політика, регулювання банківської діяльності / О.С. Любунь, В.С. Любунь, І.В. Іванець. –К. : Університет економіки та права "Крок", 2005. - 512с.
31. Мишкін Фредерік С. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків / пер. з англ. С.Панчишин та ін. – К.: Основи, 1998. – 963 с.
32. Монетарна політика Національного банку України: сучасний стан та перспективи змін: монографія / за ред. В.С. Стельмаха. – К.: Центр наукових досліджень Національного банку України, УБС НБУ, 2009. – 404с.
33. Пантелеєва Н. Нові форми грошей в умовах формування інформаційного суспільства / Н. Пантелеєва // Вісник Національного банку України. - 2015. - №5. - С. 25-31.
34. Романишин В.О. Центральний банк і грошово-кредитна політика: навч. посіб. / В.О. Романишин, Ю.М. Уманців. – К.: Атака, 2005. – 480 с.
35. Шамова І.В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: навч. посібник / І.В. Шамова – К.: КНЕУ, 2015. – 195 с.
36. Щетинін А.І. Гроші та кредит: підручник / А.І. Щетинін. – К.: ЦУЛ, 2010. – 440с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office, мультимедійні презентації.
- Дистанційний курс з навчальної дисципліни «Гроші та грошово-кредитна політика» на платформі «Moodle».

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика збереження результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/publicna-informaciya>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
I семестр	
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування занять (5 балів); захист домашнього завдання (10 балів); обговорення матеріалу занять (5 балів); виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (10 балів); тестування (5 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Модуль 2 (теми 6-9): відвідування занять (8 балів); захист домашнього завдання (8 балів); обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (8 балів); завдання самостійної роботи (8 балів); тестування (4 бали); поточна модульна робота (10 балів)0	50
Разом	100
II семестр	
Модуль 3 (теми 10-14): відвідування занять (2,5 балів); захист домашнього завдання (5 балів); обговорення матеріалу занять (2,5 балів); виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (2,5 балів); тестування (5 бали); поточна модульна робота (7,5 балів)	30

Модуль 4 (теми 15-18): відвідування занять (2 бали); захист домашнього завдання (4 балів); обговорення матеріалу занять (2 бали); виконання навчальних завдань (6 балів); завдання самостійної роботи (4 балів); тестування (4 бали); поточна модульна робота (8 балів)	30
Екзамен	40
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЕКТС	Оцінка за національною шкалою
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЕКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни